

**การรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี**
**Information Literacy for management of Tambon Administration
Organization Tambon Administrative Personnel PathumThani**

มาลีรัตน์ ฉานสูงเนิน*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรู้สารสนเทศและปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีที่ปฏิบัติงานในปี พ.ศ. 2555 จำนวนทั้งสิ้น 316 คน จากองค์การบริหารส่วนตำบล 28 แห่งในจังหวัดปทุมธานี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน

ผลการศึกษา พบว่า จากการวิเคราะห์ขอบเขตการรู้สารสนเทศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความสำคัญและประโยชน์ของสารสนเทศ รองลงมาคือการใช้และการเผยแพร่สารสนเทศและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ สรุปรายละเอียดแต่ละด้านได้

ผลการเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ การ

ศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ต่างกัน พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การรู้สารสนเทศ, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

Research Information literacy management, Tambon Administrative Organization of Personnel Management District. Thani The study of information literacy. And barriers to access, information management, Tambon Administration Organization. The population in this study is the Tambon Administrative personnel in PathumThani. Working in the year 2555 a total of 316 people from 28 of the Tambon Administration Organization in PathumThani. The sample consisted of 316

The results showed that

The analysis of the scope of information literacy of Tambon Administrative personnel Thani found that people with knowledge of Tambon

Administration Organization Information Management District. Overall, the high level Considering that an item with the highest average is the importance and usefulness of information, followed by the use and dissemination of information. And the average minimum is access to information sources are summarized each side.

The analysis of the scope of information literacy of Tambon Administrative personnel Thani found that people with knowledge of Tambon Administration Organization Information Management District. Overall, the high level Considering that an item with the highest average is the importance and usefulness of information, followed by the use and dissemination of information. And the average minimum is access to information sources are summarized each side.

Keywords : Information, Administration Organization

บทนำ

บุคคลในสังคมสารสนเทศต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคม และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป กล่าวคือต้องเป็นบุคคลที่รู้จักการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดเวลา รู้จักใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต อาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ในสังคมสารสนเทศเป็นกระบวนการที่พัฒนาคนให้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่สำคัญ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, อมรวิชช์ นาครทรรพ, 2540) อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลจะมีความสามารถในการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการศึกษา

วิเคราะห์ โดยเน้นการวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของตนเอง รู้จักแหล่งและวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์สารสนเทศ เพื่อจะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจของตนเองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งความรู้และทักษะเหล่านี้คือ การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นนับเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะตามอุดมการณ์ ประชาธิปไตยส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามความต้องการ และก่อให้เกิดประโยชน์ภายในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนับเป็นการบริหารพันธุ์รัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เนื่องจากการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐไปสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพราะในท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ทั้งทางสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ ทรัพยากรประชากรมีความต้องการและมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจึงช่วยให้สามารถบริหารงานภายในชุมชนที่รับผิดชอบได้อย่างตรงเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง (local self government) ที่ปฏิบัติตามหลักการปกครองท้องถิ่น (local government) คือ รัฐบาลกระจายอำนาจทั้งทางการเมืองและการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองตนเององค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวม

เงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เหลือไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือมีเกณฑ์รายได้ตามเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (โกวิท พวงงาม, 2552 : 254) โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลได้แบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายคือ (1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติได้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้าฝ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งเช่นกัน มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการองค์การบริหารส่วนตำบล สั่งอนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งและถอดถอนรองนายกและเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น อำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกาศให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมีขอบเขตการรับผิดชอบดูแลเรื่องต่างๆภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด โดยจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น หรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย นอกจากนี้ในมาตรา 68 ยังกำหนดว่าองค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้มีน้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าและแสงสว่าง หรือโดยวิธีอื่น ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ส่งเสริมให้มีกิจกรรมในครอบครัว บำรุง และส่งเสริมการประกอบอาชีพเกษตรกร การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพยากรอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน หาผลประโยชน์จากทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีตลาดท่าเทียบเรือ หรือท่าข้าม กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์การท่องเที่ยว การผังเมือง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป., หน้า 92) เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กล่าวข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบท ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการกระจายอำนาจของรัฐในการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในระดับรากหญ้า ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายและการกระจายอำนาจไปปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการสำรวจสาเหตุด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ทราบถึงความสามารถของการสื่อสารสนเทศและสภาพปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นำไปใช้ในการเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลและนำเสนอข้อมูลไปเสนอต่อผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้และทักษะการสื่อสารสนเทศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดหาและจัดบริการสารสนเทศให้แก่กรมการปกครองกองราชการส่วนตำบล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ และการใช้สารสนเทศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารสนเทศด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึง และการพัฒนาทักษะการสื่อสารสนเทศทางด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบการสื่อสารสนเทศด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาตำแหน่ง ประสบการณ์ต่างกัน มีการสื่อสารสนเทศด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน
2. บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาตำแหน่ง ประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารสนเทศด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี เมืองการบริหารส่วนตำบล 28 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลเมืองปทุมธานี เทศบาลเมืองบางคูวัด เทศบาลตำบลบางหลวง เทศบาลตำบลบางกะดี เทศบาลตำบลหลักหก เทศบาลตำบลบ้านกลาง เทศบาลตำบลบางเดื่อ เทศบาลตำบลบางพูน เทศบาลตำบลบางชะแยง เทศบาลตำบลบ้านใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉาง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกระแซง องค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลบางพุด องค์การบริหารส่วนตำบลสวนพริกไทย เทศบาลเมืองท่าโขลง เทศบาลเมืองคลองหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเจ็ด เทศบาลนครรังสิต เทศบาลเมืองบึงยี่โถ เทศบาลตำบลธัญบุรี เทศบาลเมืองสนั่นราษฎร์ เทศบาลตำบลหนองเสือ และองค์การบริหารส่วนตำบลบึงบา

ประชากรที่ศึกษาคือบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 28 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 316 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบในการทำวิจัยและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูล และนำแบบสอบถามไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาความชัดเจนในข้อคำถามและความสอดคล้องในแนวปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล และนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขจากการตรวจสอบของที่ปรึกษาวิจัยแล้ว ไปนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นโดยทดลองใช้ (try-out) กับบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนนทบุรี แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าเชื่อมั่นด้านการรู้สารสนเทศเท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นด้านปัญหาและอุปสรรคการรู้สารสนเทศเท่ากับ 0.98 ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่เลือกแล้วไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามค่าเชื่อมั่นถ้าพบข้อบกพร่องของแบบสอบถามนำมาปรับปรุงแก้ไขจน

ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

7. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาเรื่องการรู้สารสนเทศทางด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรู้สารสนเทศทางด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี จากผลวิจัย พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมากตามลำดับดังนี้

- 1.1 ความสำคัญและประโยชน์ของสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมากที่สุด คือ สารสนเทศด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เนื่องจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นสิ่งที่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องยึดเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจารุพร เทียบสูงเนิน (2550) ที่พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องอ่านและศึกษากฎระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการ ก่อนนำไปปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจ รองลงมาคือความรู้ด้านการบริหารและการจัดการ, สารสนเทศด้านการจัดทำแผนพัฒนา อบต., สารสนเทศด้านการจัดทำงบประมาณรายจ่าย, สารสนเทศด้านเด็กเยาวชนสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการตามลำดับ ซึ่งสารสนเทศเหล่านี้

มีส่วนสำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 67,68 เพื่อการพัฒนาตำบลให้เจริญก้าวหน้าซึ่งส่งผลให้ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศบุคคลด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศบุคคลอยู่ในระดับมาก 2 ข้อคือจากแหล่งเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีความเชี่ยวชาญและคุ้นเคยกับงานที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเป็นอย่างดี และจะเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลในเรื่องนั้นๆ ซึ่งเป็นงานในหน้าที่ของตนเอง ซึ่งบางครั้งอาจขอคำแนะนำปรึกษากับพนักงานหรือเพื่อนร่วมงานด้วยกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราฟิง กลิ่นชั้น (2545, หน้า 104) พบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล ได้แก่ พนักงานส่วนตำบลและจากแหล่งปลัด อบต. เนื่องจากปลัด อบต. ถือเป็นข้าราชการจากส่วนกลาง ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย การเมือง การปกครอง ตามคุณวุฒิทางการศึกษา จึงทำให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีการขอคำปรึกษาหรือขอคำแนะนำในเรื่องต่างๆ

จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีการใช้สื่อสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้สื่อสารสนเทศอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือจากแหล่งสื่อสารสนเทศ

อินเทอร์เน็ตทั้งนี้เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งที่มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์และสามารถใช้ได้ทุกเวลา รองลงมาคือจากแหล่งสื่อสารสนเทศ วิทยุ โทรทัศน์ และจากแหล่งสื่อสารสนเทศหนังสือพิมพ์ เนื่องจากเป็นแหล่งสารสนเทศที่เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล และความเคลื่อนไหวด้านต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์เข้าถึงได้ง่ายและใช้สะดวก

จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศสถาบันด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศสถาบันอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือจากแหล่งหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นแหล่งที่ใกล้ที่สุด และมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวเป็นประจำทุกวัน รองลงมาคือจากแหล่งที่ว่าการอำเภอ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชุมประจำเดือนที่อำเภอ ดังนั้นอำเภอจึงเป็นแหล่งที่นายก อบต. สมาชิก อบต. ของแต่ละแห่งได้มาพบกันได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรึกษาหารือ และขอคำแนะนำต่างๆ และจากแหล่งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศสิ่งพิมพ์จากหน่วยงานราชการ ด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ สิ่งพิมพ์จากหน่วยงานราชการอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ อบต. เช่น กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือหรือเอกสารดังกล่าวเป็นสิ่งที่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องยึดเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจารุพร เทียบสูงเนิน (2550) ที่ พบว่า

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องอ่านและศึกษากฎระเบียบคำสั่งและหนังสือสั่งการก่อนนำไปปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจ รองลงมาคือจากแหล่งรายงานหรือเอกสารของทางราชการเช่นหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้เป็นเพราะในการบริหารงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องใช้เอกสารดังกล่าวที่ทางส่วนกลางและส่วนภูมิภาคส่งมาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเอกสารนั้นจะใช้อ้างอิงเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้และการเผยแพร่สารสนเทศเพื่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้และการเผยแพร่สารสนเทศเพื่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเพื่อทราบระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน อบต. โดยบทบาทหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีทิศทางที่ดีขึ้น และเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมี

การใช้และการเผยแพร่สารสนเทศในเรื่องนี้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุพร เทียบสูงเนิน (2550) การใช้สารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์งานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงและการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศทางด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาและอุปสรรคการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่า

เฉลี่ยสูงสุดคือไม่มีแหล่งสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลในเรื่องการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลไว้อย่างครบถ้วนและข้อมูลด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากไม่มีแหล่งที่จะรวบรวมข้อมูลเฉพาะด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้มีปัญหาในการที่ต้องการสารสนเทศเฉพาะด้าน ทำให้ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการไม่สอดคล้องกับงานที่ต้องปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพล สารพล (2544) ; นรสิงห์ แสงบัวเพื่อน (2548) ที่พบว่า สารสนเทศที่ใช้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานไม่ทันสมัยไม่สมบูรณ์ครบถ้วน เข้าใจยากและไม่ถูกต้อง

3. เพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศทางด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี พบว่า

3.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน ไม่มีผลต่อการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของงานที่ปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

3.2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีผลต่อการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลและการใช้แหล่งสถาบันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรที่มีอายุมากจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันมากกว่าบุคลากรที่มีอายุน้อย

3.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีผลต่อการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ในเรื่องการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลการใช้แหล่งสารสนเทศสถาบันและการใช้แหล่งสารสนเทศ สิ่งพิมพ์จากหน่วยงานราชการซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษามีผลต่อลักษณะงานที่ปฏิบัติ

3.4 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีผลการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ในด้านแหล่งสารสนเทศสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะตำแหน่งงานและภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่มีตำแหน่งสูงจะมีการแสวงหาสารสนเทศเพื่อมาสนับสนุนการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

3.5 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกันมีผลต่อการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะงานที่ปฏิบัติแตกต่างกันการรู้สารสนเทศเฉพาะงานจึงไม่แตกต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ต่างกัน พบว่า

4.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน ไม่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานส่วนตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีปัญหาและอุปสรรคการรู้สารสนเทศ ด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมือนกัน

4.2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน ไม่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาและอุปสรรคการรู้สารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมือนกัน

4.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหาร

ส่วนตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะและภาระงานที่แตกต่างความรับผิดชอบงานก็จะแตกต่างกัน

4.4 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันไม่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะและภาระงานที่ปฏิบัติแตกต่าง

4.5 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ต่างกันไม่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสารสนเทศด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะและภาระงานที่ปฏิบัติที่แตกต่างความรับผิดชอบต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ด้านการคมนาคมของบุคลากรให้มากขึ้น
2. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ด้านสาธารณสุขและอนามัยของบุคลากรให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการรู้สารสนเทศของเกษตรกรหมู่บ้านจังหวัดปทุมธานี
2. ศึกษาการรู้สารสนเทศด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กองบรรณาธิการ. (2550). **มาตรฐานการรู้สารสนเทศสมาคมบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย**. วารสารห้องสมุด, 51(2), 133-143.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). **การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรสภาผู้แทนราษฎร. (2547). **รวมกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ชญาภรณ์ กุลนิตติ. (2553). **สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ. (2537). **บริการสารนิเทศ**. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต, สาขาวิชาสารนิเทศศาสตร์.
- ชุดิมา ลัจจานนท์. (2550). **การรู้สารสนเทศการสอนและการวิจัย**. วารสารห้องสมุด, 51(2), 27-45.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2552). **การปกครองส่วนท้องถิ่น**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นันทา วิฑูฒิกัตต์. (2536). **สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- บุญยืน จันทน์สว่าง. (2548). **ทักษะการรู้สารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.
- บุญอริ ยี่หะ. (2550). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ประคอง กรรณสูต. (2542). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาวดี สืบสนธิ์ และกิ่งแก้ว อ่วมศรี. (2543). **สารสนเทศในบริบทสังคม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ประภาส พาวินนท์. (2542). **ทรัพยากรสารสนเทศและการรู้หนังสือ**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวาพันธุ์ เมฆา. (2541). **สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า: เอกสารประกอบการศึกษาในรายวิชา 101** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- พิเชษฐ วงศ์เกียรติขจร. (2552). **แนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- มาลี ล้าสกุล. (2551). **สารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น. ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8, หน่วยที่ 1-7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- รำพึง กลิ่นชื่น. (2545). **การใช้แหล่งสารสนเทศและความต้องการสารสนเทศของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.